

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: **J. Š.** t.č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody Ž., proti odporcovi: **Generálna prokuratúra Slovenskej republiky**, Štúrova č. 2, Bratislava, o návrhu v konaní o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky konanie o návrhu na ochranu pred nezákonným zásahom odporcu **z a s t a v u j e**.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

O d ô v o d n e n i e

I.

Navrhovateľ sa návrhom zo dňa 28.11.2010, doručeným Najvyššiemu súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd) dňa 06.12.2010 domáhal, aby súd zakázal odporcovi v konaní o podnete vedenom pod spisovou značkou (ďalej len sp. zn.) GÚS 3/10 pokračovať v porušovaní základného práva navrhovateľa na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len SR) v spojení s čl. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy SR. Alternatívne žiadal, aby najvyšší súd konanie zastavil a predmetnú vec postúpil Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len ústavný súd) podľa § 246c ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.) v spojení s § 250v ods. 8 O.s.p. a aby ústavný súd vyslovil, že podľa čl. 127 ods. 2 veta prvá Ústavy SR odporca protiústavným zásahom a postupom v konaní o opakovanom podnete vedenom pod sp. zn. GÚS 3/10 porušil navrhovateľove základné právo na inú právnu ochranu podľa čl. 4 ods. 1 Ústavy SR v spojení s čl. 2 ods. 2 Ústavy SR. Ďalej sa domáhal, aby súd odporcovi zakázal pokračovať v porušovaní vyššie uvedeného základného práva navrhovateľa podľa § 127 ods. 2 vety tretej Ústavy SR.

Svoj návrh odôvodnil tým, že je ukrátený na svojich právach postupom odporcu v konaní č. GÚS 3/10, keďže odporca nekoná bez vážneho dôvodu, hoci neexistuje žiadna zákonná alebo faktická prekážka, ktorá by bránila vo veci konať a opakovaný podnet riadne a v súlade so zákonom vybaviť. Takýto postup považuje odporca za nezákonný zásah.

Na záver navrhovateľ uviedol, že na odstránenie uvedeného stavu podal ďalší opakovaný podnet, ktorý nebol vybavený.

Len v prípade povinného právneho zastúpenia navrhovateľ požiadal konajúci súd o ustanovenie právneho zástupcu z radov advokátov pre konanie o jeho návrhoch. Svoju žiadosť odôvodnil tým, že je dlhodobo vo výkone trestu odňatia slobody pracovne nezarađený z dôvodu nedostatku pracovných možností, ako aj z dôvodu určitého zdravotného obmedzenia, v dôsledku čoho nemá žiadny príjem.

II.

Odporca vo vyjadrení zo dňa 10.02.2011 navrhol podanie navrhovateľa zamietnuť z dôvodu nedostatku pasívnej legitímácie na strane odporcu. Uviedol, že Ústava Slovenskej republiky (ďalej len Ústava SR) nezaraďuje prokuratúru ani medzi orgány výkonnej moci, ani medzi orgány súdnej či zákonodarnej moci. Vyčleňuje ju do osobitnej ôsmej hlavy Ústavy SR. Prokuratúra tvorí samostatnú sústavu orgánov. Je štátnym mocenským orgánom, ktorý funguje v rámci trojdelenia štátnej moci, ktorý však nemožno bez výhrad zaradiť do žiadnej z troch sústav orgánov štátnej moci. Nemá zákonodarnú ani súdnu ani výkonnú právomoc.

Zákon č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 153/2001 Z.z.) a ani iné právne predpisy s výnimkou prokurátora v trestnom konaní, nedávajú prokurátorovi právomoc vydávať akékoľvek rozhodnutia, ktoré by boli spôsobilé zasiahnuť do práv a povinností fyzických a právnických osôb. Zákonom určené prostriedky prokurátorského dozoru prokurátor realizuje vo vzťahu k orgánom verejnej správy výlučne formou odporúčaní a návrhov, rovnako v prípade realizácie oprávnení podľa § 35 O.s.p., § 243e a nasl. O.s.p., ako aj v prípade realizácie oprávnení podľa § 13 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z.z. ide výlučne o návrhové oprávnenia.

Prokuratúra nie je orgánom verejnej správy, ktorého postup by mohol byť preskúmaný podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku v správnom súdnictve a to s poukazom na ústavné postavenie prokuratúry, ako aj s poukazom na absenciu zákonom zvereného rozhodovania o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy.

Ďalej uviedol, že postup generálneho prokurátora (resp. iného povereného prokurátora) pred realizáciou jeho oprávnenia podať ústavnému súdu návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov podľa čl. 130 ods. 1 písm. e/ Ústavy SR v spojení s § 13 ods. 1 písm. a/ zákona č. 153/2001 Z.z. nie je procesne upravený v žiadnom osobitnom zákone. Podania, ktorými fyzické a právnické osoby žiadajú, aby generálny prokurátor toto svoje oprávnenie využil, nie sú podnetmi v zmysle § 31 ods. 1, 2 zákona č. 153/2001 Z.z., na vybavovanie ktorých sa vzťahujú ustanovenia § 32 a nasl. zákona č. 153/2001 Z.z.

Prokurátori síce postupujú analogicky podľa ustanovení upravujúcich vybavovanie podnetov na prokuratúre aj pri vybavovaní podaní požadujúcich resp. navrhujúcich generálnemu prokurátorovi podanie návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov ústavnému súdu, avšak nedodržanie takého postupu zo strany prokuratúry nemožno podľa názoru odporcu vzhľadom na uvedené a s poukazom na čl. 2 ods. 2 Ústavy SR považovať za porušenie zákona.

Na záver odporca uviedol, že medzičasom prokurátor reagoval na podanie J. Š., ktoré bolo zaevidované na Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky pod č. GÚP 3/10 oznámením zo dňa 07.02.2011.

III.

Povinnosť obligatórneho právneho zastúpenia sa vyžaduje v konaní o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku okrem zákonom stanovených výnimiek. V predmetnom konaní sa nevyžaduje obligatórne zastúpenie advokátom, preto súd nerozhodoval osobitne o žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu z radov advokátov, keďže zastupovanie požadoval len pre prípad, ak bude zastupovanie povinné.

Z obsahu pripojeného spisu najvyšší súd zistil, že navrhovateľ sa podaním zo dňa 11.01.2010 obrátil na Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky s podnetom, v ktorom namietal spôsob vybavenia predchádzajúceho podnetu vo veci súladu zákona č. 475/2005 Z.z. o výkone trestu odňatia slobody v znení neskorších predpisov a vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 368/2008 Z.z. zo dňa 03.09.2008, ktorou sa vydáva Poriadok výkonu trestu odňatia slobody s Ústavou SR a s Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Uvedený opakovaný podnet bol vybavený Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky listom zo dňa 07.02.2011, v ktorom je uvedené, že ani po opätovnom preskúmaní nebol zistený dôvod na podanie návrhu na Ústavný súd Slovenskej republiky na začatie konania podľa § 37 a nasl. zákona č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov.

Prokuratúra ako samostatná hierarchicky usporiadaná jednotná sústava štátnych orgánov, ktorá chráni práva a zákonom chránené záujmy fyzických osôb, právnických osôb a štátu, vykonáva aj dozor nad zachovávaním zákonnosti orgánmi verejnej správy.

Zákon č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre v tretej časti (Pôsobnosť prokurátorov) štvrtý diel (Dozor prokurátora nad zachovávaním zákonnosti orgánmi verejnej správy) upravuje rozsah pôsobnosti prokuratúry pri výkone dozoru nad dodržiavaním zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov orgánmi verejnej správy, a to orgánmi štátnej správy, orgánmi územnej samosprávy, štátnymi orgánmi a inými právnickými osobami, ktoré osobitný zákon splnomocňuje na vydanie všeobecne záväzného právneho predpisu a právnickými osobami, ktorým osobitný zákon zveril rozhodovanie o právach

a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v oblasti verejnej správy. Prokurátor preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy aj na základe podnetu fyzickej alebo právnickej osoby. Ak prokurátor zistí, že podnet je dôvodný, vykoná opatrenia v rozsahu svojej pôsobnosti na odstránenie zistených porušení. Právnymi prostriedkami, ktorými prokurátor vykonáva dozor nad dodržiavaním zákonov a ostatných právnych predpisov orgánmi verejnej správy sú protest prokurátora, upozornenie prokurátora a návrh na začatie konania pred súdom podľa osobitného zákona. Právnym prostriedkom dozoru nad dodržiavaním zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov orgánmi verejnej správy je aj návrh generálneho prokurátora na začatie konania pred ústavným súdom o súlade právnych predpisov.

Prokuratúra pri vykonávaní dozoru nad zachovávaním zákonnosti orgánmi verejnej správy a v danom prípade aj pri vybavovaní podnetu nevystupuje v postavení orgánu verejnej správy, pretože nemá oprávnenie rozhodovať o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy v zmysle § 244 ods. 2 O.s.p.

Senát Najvyššieho súdu sa podrobne zaoberal návrhom navrhovateľa, v ktorom tvrdil, že zo strany odporcu prišlo k nezákonnému zásahu tým, že porušuje základné právo navrhovateľa na inú právnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR v spojení s § čl. 1 ods.1 a čl.2 ods.2 Ústavy SR.

Podľa § 250v ods. 1 O.s.p. fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že bola ukrátená na svojich právach a právom chránených záujmoch nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, ktorý nie je rozhodnutím, a tento zásah bol zameraný priamo proti nej alebo v jeho dôsledku bol proti nej priamo vykonaný, môže sa pred súdom domáhať ochrany proti zásahu, ak taký zásah alebo jeho dôsledky trvajú alebo hrozí jeho opakovanie.

Podľa § 250v ods. 3 O.s.p. návrh nie je prípustný, ak navrhovateľ nevyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis, alebo ak sa navrhovateľ domáha len určenia, že zásah bol alebo je nezákonný. Návrh musí byť podaný do 30 dní odo dňa, keď sa osoba dotknutá zásahom o ňom dozvedela, najneskôr však do jedného roka odo dňa, keď k nemu došlo.

Podľa § 250v ods.6 O.s.p. súd konanie zastaví, ak odpadli dôvody na ďalšie konanie, a zároveň rozhodne o trovách konania.

Podľa § 250v ods. 8 O.s.p. na konanie podľa tejto hlavy sa použijú ustanovenia prvej a druhej hlavy tejto časti primerane, ak v tejto hlave nie je ustanovené inak.

Podľa § 246c ods.1 O.s.p. pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona. Opravný prostriedok je prípustný len ak je to ustanovené v tejto časti. Proti rozhodnutiam Najvyššieho súdu Slovenskej republiky opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa § 103 O.s.p. kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky konania.

Podľa § 104 ods.1 veta prvá O.s.p. ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

V tomto prípade označený odporca - Generálna prokuratúra Slovenskej republiky nie je orgánom verejnej správy. Keďže podaný návrh na konanie o ochrane pred nezákonným zásahom nesmeroval proti odporcovi, ktorý je orgánom verejnej správy neboli splnené podmienky konania. Absencia označenia spôsobilého odporcu v návrhu na začatie konania, t.j. odporcu, ktorý je orgánom verejnej správy, považuje senát za neodstrániteľnú podmienku konania, ktorá smeruje k jedinému záveru, že konanie vo veci sa musí zastaviť, keďže súd nemá právomoc rozhodovať proti navrhovateľom označenému odporcovi, čím zároveň odpadli dôvody na meritórne posúdenie návrhu.

S poukazom na uvedené, dospel senát najvyššieho súdu k záveru, že konanie o *návrhu na ochranu pred nezákonným zásahom zastaví*. V tomto prípade nebol dôvod na postup súdu podľa § 104ods.1 veta druhá O.s.p., t.j. na postúpenie veci príslušnému orgánu, pretože o jednotlivých podaniach navrhovateľa už počas tohto súdneho konania, odporca konal, naposledy vydal vo veci list zo dňa 07.02.2011.

O trovách konania Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, pretože konanie bolo zastavené (§ 250v ods.8 O.s.p. v spojení s § 246c O.s.p. a § 146 ods.1 písm. c/ O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok **nie je** prípustný.

V Bratislave dňa 29. marca 2011

JUDr. Jana Zemková PhD. v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Emília Čičková